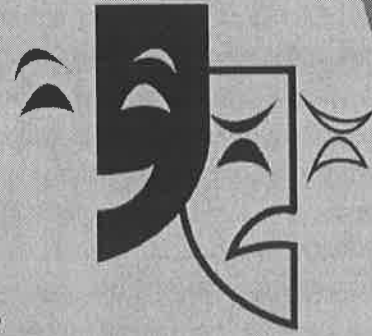

Edebiyat, Eğitim Sanat ve İktisat

Modern Dönemde

Editörler

Prof. Dr. Osman KÖSE
Doç. Dr. Emel İSLAMOĞLU

 BERIKAN
YAYINEVİ

Modern Dönemde

Edebiyat, Eğitim, Sanat ve İktisat

Editör

**Prof. Dr. Osman KÖSE
Doç. Dr. Emel İSLAMOĞLU**

Ankara - 2018

*Bu kitabın tüm hakları yazarı ve
yayıncısına aittir.*

**Modern Dönemde
Edebiyat, Eğitim, Sanat ve İktisat**

**ISBN
978-605-7501-10-3**

**Genel Yayın Yönetmeni
Cuma AĞCA**

**Baskı Öncesi Hazırlık
Berikan Yayınevi**

**Kapak Tasarım
Berikan Yayınevi
(Bky40)**

**Baskı & Cilt
Berikan – Matbaa
Çankaya / ANKARA**

**Berikan YAYINEVI
Kültür. Mh. Kızılırmak Cd. No:61/6
Çankaya / ANKARA
Tel: (0312) 232 62 18**

İÇİNDEKİLER

A – Cumhuriyet Döneminde Roman, Hikâye ve Şiir

Ahmet Uslu - Erdem Bayazit'in Şiirlerinde Kullanılan İmgeler Üzerine Bazı Dikkatler.....	1
Arzu Özyön - Erkek- Egemen Toplum Yapısının Çözülmesi: Bakkhalar ve Bülbülün Aşkı Örneklerine Karşılaştırmalı Bir Yaklaşım.....	21
Arzu Özyön - Doğanın İnsan Karşısındaki Sarsılmaz Galibiyeti: Son Ada ve Yaşlı Gemici Üzerine Karşılaştırmalı Bir Çalışma.....	29
Banu Antakyali - Feyyaz Kayacan'ın Şişedeki Adam Öyküsünde Gerçeküstüçülük.....	39
Gökşen Yıldırım - "Kürk Mantolu Madonna" Romanında Sanatsal Dolayım ve Kendisi Ol(A)mayan İnsan.....	51
Mina Fenercioğlu - Robert Schumann'ın Papillons, Carnaval ve Kreisleriana Eserlerinin Edebiyat ile İlişkisi.....	69
Elvan Yıldız - Münire Kevser Baş - Hasan Ali Toptaş'ın Bin Hüzünlü Haz Romanında Kendini Gerçekleştirme Temasının Bahtin'in Kronotop Kavramı Çerçevesinde İncelenmesi.....	83
Nilda Paşaoğlu - Ferit Edgü'nün "Yolda" Adlı Küçürek Öyküsü'nde Yol Felsefesi.....	97
Nalan Şenata Aydın / Elanur Kazanlar Ürkmez - Divanü Lugati't Türk'teki Akralalık Adlarının Kazak Türkçesindeki Görünümleri.....	111
Yunus Tiker - Ham Romandan Tam Romana: "Sirius Muhafızları Rasputin'in Yüzüğü" Romanının Yaratım Süreci.....	127
Fusun Çoban Döşkaya - Corinna Shattuck'un Hayatı ve Bazı Yazılarının Analizi.....	137

B – Okulda ve Sosyal Hayatta Eğitim

Seyit Coşkun - Sosyal Bilimler Yöntemi Olarak Hermeneutik.....	163
Ahsen Günbulut /Menekşe Suzan Teker - Okul Öncesi Sanat Eğitiminde Disiplinlerarası Çalışma: Geleneksel Doğal Boya Uygulaması.....	173
Emel Uzuner / Ahmet Uzuner - Güzel Sanatlar Lisesi 10. Sınıf İki Boyutlu Sanat Atölye Ders Kitabında Yer Alan Görsellerin Yansıttığı Değer Açısından İncelenmesi.....	185
Özen Güçlü / Yalçın H. Birol - Macera Eğitimi Kazanımları Ölçeğinin Geliştirilmesi.....	207

Kamil Kaya / Burcu Erdem - Özel Yetenekli Çocukların Eğitimi ve Sorunları (Batı Akdeniz Bölgesi Örneği)	223
Erol Murat Yıldız / Buse Kızılırmak - Sanat Tarihi Disiplininin Baskı Resim Derslerine Olan Etkisi	245
Mihriban Hacısalihoğlu Karadeniz - Geleneksel Çocuk Oyunlarıyla Matematik Öğretimi: Matematik mi Oyun? Oyun mu Matematik?	269
Ülkü Hayriye İnci / Sibel Aydemir - Çizgi Filmler Üzerinden “Şiddete” Bir Bakış	301
Metin Bayrak - Veri Analizi Öğretiminde Varyans ve Standart Sapma Hesaplamalarında Yapılan Hatalar	323
Kurtuluş Özlü / Faruk Yamaner / Meliha Uzun / Sibel Yıldırım - Müsabık Adölesanların Bazı Değişkenlere Göre Sporda Güdülenme Düzeylerinin İncelenmesi	333
Adem İmal / Ferudun Koçer / Enes İmal - Avşar Kampüsü Spor Tesisleri Kapalı Alanları İç Havasında Tespit Edilen Aspergillus ve Penicillium Türleri	357
Gamze Deryahanoğlu / Kurtuluş Özlü / Faruk Yamaner / Osman İmamoğlu - Spor Yapan ve Yapmayan Lise Öğrencilerinin Kişilik Özelliklerinin İncelenmesi	367
Murat Arabacı - Gençlerin Spora Dair Tutumları ve Spor Yapma Alışkanlıkları: Karabük Üniversitesi Örneği	379
Faruk Yamaner / Osman İmamoğlu / Emre Yamaner / Esin Çağla Keskin - Spor Eğitimi Alan Öğrencilerin Ahlakı Tutumlarının İncelenmesi	401

C – İktisadi - Mimari ve Kültürel Hayat

Sinem Yıldırım / Emel İslamoğlu - Türkiye’de Erkek Hemşirelerin Cinsiyet Kaynaklı Toplumsal ve Mesleki Sorunları	411
Canan Çakır / Kadir Caner Doğan - Kamu Yönetimi Kuramlarında Wilson’dan Waldo’ya Değişim: Rasyonellikten Demokrasiye Bir Ara Kesit	427
Oktay Kızılkaya - Türkiye’de Askeri Harcamaların İşsizlik Üzerindeki Etkisi: Eşbütünlük Analizi	439
A. Baran Dural / Şermin Dural - Kültürel Dönüşüm Ajanları Olarak Tematik Haber Kanalları	451
Demet Günel Ertaş - Dönüştürme Projelerinin Endüstriyel Tasarımda Yaratıcı Bir Yöntem Olarak Kullanılması	471
Mehmet Dağ - Türkiye’de Bütçe Açıkları ve Cari Açık Arasındaki İlişkinin Analizi: 1960-2016 Dönemi	483
Mesut Doğan - Kıyı Alanları ve Turizm Potansiyeli	493

Mustafa Kaya - Platon'da Filozofların / Filozofun Kral Olması Üzerine.....	505
Sıvı İana Nesterova Coşkun - "Özçekim" Olgusunun Felsefi Değerlendirilmesi	523
Özlem Atalan - Sürdürülebilir Mimari'de, Manisa - Kula Geleneksel Konutlarının Tasarım Anlayışı ve Yapım Malzemesi.....	535
Selim Çınar - Parafin Kabartma Tekniğı.....	559
Yeliz Cantekin / Hasan Çimenci - Heykelde Soyut Dışavurumculuk ve David Smith.....	581
Hasan Çimenci / Yeliz Cantekin - Bir Gösteri Sanatı Olarak Heykel: Calder'in Sirki.....	595
Nisbet Mehdiyeva - Azerbaycan ve Türkiye'Nin Ressamlık Alanında İlişkileri (Xx. Yüzyilin 60 – 80'Li Yılları).....	609

TÜRKİYE'DE ERKEK HEMŞİRELERİN CİNSİYET KAYNAKLI TOPLUMSAL VE MESLEKİ SORUNLARI

Doç. Dr. Sinem YILDIRIMALP

Sakarya Üniversitesi

Doç. Dr. Emel İSLAMOĞLU

Sakarya Üniversitesi

ÖZET

Bir kadın mesleği olarak algılanan hemşirelik mesleğinde, erkek hemşirelerin oranının sürekli olarak arttığı görülmektedir. Yürürlüğe giren yasa ve ekonomik yapı gibi faktörler, erkeklerin hemşirelik mesleğine yönelik eğilimini gün geçtikçe arttırıcı bir etki yaratmaktadır. Ancak toplum tarafından bu mesleğin kadın mesleği olarak görülmesi, erkek hemşirelerin bazı sorunlar yaşamalarına neden olmaktadır. Bu çalışma ile erkek hemşirelerin, "erkek" olmaktan dolayı yaşadıkları toplumsal ve mesleki sorunları ortaya koymak amaçlanmıştır. Bu amaçla İstanbul'da farklı hastanelerde görev yapan 40 erkek hemşire ile yarı yapılandırılmış mülakat gerçekleştirilmiştir. Araştırma neticesinde; "Kadın işini yapan erkek" olarak algılanmaları, erkek hemşirelerin hem toplumsal yaşamda hem de çalışma ortamında karşılaştığı en önemli sorunların başında geldiği ortaya çıkmıştır. Mülakata katılan erkek hemşireler, aile, akraba ve arkadaşların bakış açısı, hastaların yaklaşımı ve meslektaşları olan kadın hemşirelerin tutum ve davranışları açısından da önemli sorunlar yaşadıklarını ifade etmişlerdir.

Anahtar Kelimeler: Erkek Hemşire, Hemşirelik Mesleği, Toplumsal Cinsiyet, Cinsiyet Ayrımcılığı

GENDER BASED OCCUPATIONAL AND SOCIAL PROBLEMS OF MALE NURSE IN TURKEY

ABSTRACT

In the nursing profession perceived as a female profession, the proportion of male nurses seems to be constantly increasing. Factors such as legislation and economic structure go into effect increasingly the tendency of men towards the nursing profession. The fact that this profession is regarded as a women's profession by the society causes the male nurses to live some problems. The aim of this study is to reveal the social and professional problems experienced by male nurses because of being "men". Within the scope of the study, a semi-structured interview was conducted with 40 male nurses working in different hospitals in Istanbul. As a result of research; it has

been revealed that male nurses should be perceived as "men who are engaged in women's work", which is one of the most important problems faced in social life as well as in working environment. Male nurses who participated in the presentations stated that they had important problems regarding the point of view of the family, relatives and friends, the approach of the patients and the attitudes and behaviors of the female nurses who are colleagues.

Key Words: Men Nurse, Nursing Profession, Gender, Gender Discrimination

Giriş

Sağlık hizmetleri kapsamında en önemli mesleklerden biri olan hemşirelik, toplumsal cinsiyet ve onun bir sonucu olarak ortaya çıkan cinsiyete dayalı işbölümü sebebiyle kadın mesleği olarak görülmektedir. Yapısı itibariyle her iki cinsiyet tarafından da yapılabilecek bir meslek olan hemşirelik mesleğinde, son yıllarda erkek sayısının arttığı görülmektedir. Küresel dünyada cinsiyet ayrımcılığını ortadan kaldırmaya yönelik politikalar, yasal düzenlemeler ve kısmen toplumsal algılarda yaşanan değişim ile birlikte hemşireliğin erkeklerin de tercih ettikleri meslekler arasında yerini almaya başladığı görülmektedir.

Türkiye’de de yürürlüğe giren yasa ve ekonomik yapı gibi faktörler, erkeklerin hemşirelik mesleğine yönelik eğilimini gün geçtikçe arttırıcı bir etki yaratmaktadır. Erkek hemşirelerin fiziksel olarak kadın hemşirelere göre daha güçlü olmaları, onların özellikle yoğun bakım veya acil gibi riskli ve iş yoğunluğunun fazla olduğu bölümlerde çalışmada avantajlı duruma getirmektedir. Öte yandan yüzyıllardır, kadınların sevecen, ilgili, şefkatli davranışları, hemşirelik mesleğinin kadınlara has bir meslek olarak algılanmasına neden olmuştur. Dolayısıyla toplum tarafından bu mesleğin kadın mesleği olarak görülmesi, meslek üzerinde kadın imajının devam ediyor olması erkek hemşirelerin bazı sorunlar yaşamalarına neden olmaktadır.

Bu çalışmanın amacı erkek hemşirelerin, “erkek” olmaktan dolayı yaşadıkları toplumsal ve mesleki sorunları ortaya koymaktır. Çalışma kapsamında İstanbul’da farklı hastanelerde görev yapan 40 erkek hemşire ile yarı yapılandırılmış mülakat gerçekleştirilmiştir. Mülakatlar içerik analizine tabi tutulmuştur. Çalışmada öncelikle literatür incelemesi yapılmış daha sonra araştırmada elde edilen bulgular analiz edilmiştir.

Toplumsal Cinsiyet ve Hemşirelik Mesleği

Kadın ve erkek kimliklerine toplumsal olarak yüklenen anlamı ifade eden toplumsal cinsiyet kavramı, kadın ve erkeğin sosyal bir varlık olarak, kültür içinde tanımlanmasıdır.⁴⁶⁶ Toplumsal cinsiyet kavramının, kadın ve erkek kimliklerinin toplumsal süreçlerde yüklendikleri anlam ve rollere dikkat çekmek için kullanıldığı

⁴⁶⁶ A. Oakley, Sex, Gender and Society, London: Temple Smith, 1972, s.159

bilinmektedir. Zira kadın ve erkek için biçilen toplumsal roller her ne kadar biyolojik /anatomik cinsiyete dayandırılrsa da kültüre ait bir kurumsallaşma olarak karşımıza çıkmaktadır. Kadın ve erkek kimliği etrafında kurgulanan roller, erkek ve kız çocuklarının içinde yetiştikleri, yaşadıkları toplumun yargıları etrafında sosyalleşmelerine ve bu süreçte toplumsal olarak belirlenmiş cinsiyet rollerini öğrenmelerine neden olmaktadır.⁴⁶⁷ Dolayısıyla erkek ve kız çocukları için belirlenen farklı sosyalleşme ve beklentiler, bireyin yaşantısı için başlıca belirleyici olan toplumsal normları da oluşturmaktadır.⁴⁶⁸ Toplumdan topluma farklılık gösteren toplumsal cinsiyet rolleri, kadın ve erkeğin yaratılıştan getirdiği özelliklere, yaratılıştaki varsayılan katkılarına göre düzenlenmektedir. Buna göre “bakım” kadın işi olarak görülmüş ve çocuk bakımından başlayarak, hasta, engelli, yaşlı bireylerin bakımı her zaman kadına bırakılmıştır.⁴⁶⁹

Çalışma hayatına da yansıyan bu bakış açısı, çalışma alanında cinsiyete dayalı işbölümü şeklinde karşımıza çıkmaktadır. Belirli iş tiplerinin, belirli insan kategorilerine bölüştürülmesi⁴⁷⁰ şeklinde tanımlanan cinsiyete dayalı işbölümü, bazı işlerin kadın ve erkek işi olarak ayrılması sonucunu doğurmaktadır. Öte yandan bazı meslekler, doğrudan cinsiyet ile nitelendirilmektedirler. Bu durum, meslek ve cinsiyetin iç içe geçmesiyle ve cinsiyete yüklenen toplumsal rollerle doğrudan ilişkilidir.

Bakım verme sanatı olarak tanımlanan hemşirelik mesleği, gelenekselleşmiş kadın işi olarak algılanan “bakım” üzerinden tanımlanması sebebiyle bir kadın mesleği olarak görülmekte ve toplumsal cinsiyet ile meslek arasındaki ilişkiyi net biçimde göstermektedir. Toplumun kadına yüklediği rol ve bakış açısı, kadınların sağlık hizmetlerindeki konumunu etkilemekte ve belirleyici olmaktadır. Nitekim tarihsel sürece bakıldığında sağlıkla ilgili uygulamalardan kadınların sorumlu tutulması, sağlık sektöründe kadın ve erkekler arasında farklı konumlara sebep olmuştur.

Hemşirelik, sağlıklı/hasta bireyi, tüm boyutlarıyla bir bütün olarak ele alan tek sağlık disiplini olmasıyla sağlık bakımı sistemi içinde önemli bir yere sahiptir. Bireyin, ailenin ve toplumun sağlığını koruma ve geliştirmeye yardım eden ve hastalık halinde iyileştirme, rehabilite etme ve yaşam kalitesini her durumda yükseltmeyi hedefleyen bir meslek olan hemşirelik yapısı itibarıyla cinsiyet ayrımcılığı olmaksızın her iki cins

⁴⁶⁷ I.U. Yılmaz Ertuğrul, “Kadınlara Yönelik Sosyal Politikalar”, Sosyal Politika, Ed. Aysen Tokol, Yusuf Alper, 5. Baskı, Dora Yayıncılık, Bursa, 2014, s.304

⁴⁶⁸ K. Bhasin, Toplumsal Cinsiyet “Bize Yüklenen Roller”, Çev. K.Ay, Dayanışma Vakfı Yayınları. İstanbul: Kuşak Ofset Birinci Basım, 2003

⁴⁶⁹ B. Orhan - Ö.R. Yücel, “Türkiye’de Sağlık Hizmetleri Sunumuna Cinsiyet Açısından Bakış”, Marmara Üniversitesi Kadın ve Toplumsal Cinsiyet Araştırmaları Dergisi I, 2017, s.54

⁴⁷⁰ R.W. Connell, Toplumsal Cinsiyet ve İktidar: Toplum, Kişi ve Cinsel Politika, Ayrıntı Yayınları, İstanbul,1998, s.141

tarafından da uygulanabilecek bir meslektir.⁴⁷¹ Ancak hemşirelik, tüm dünyada kadınların baskın olduğu ve kadınlara yüklenen fedakar, şefkatli, şifa verici rolleri ile özdeşleşmiş bir meslek⁴⁷² olarak kabul edilmektedir. Bir başka ifadeyle hemşirelik, hemşirenin anne ile işinin ev işi ile özdeşleştirildiği cinsiyetçi iş bölümünün uygulama olarak gösterildiği bir meslek⁴⁷³ olarak karşımıza çıkmaktadır.

Toplumsal algıların ve cinsiyete dayalı işbölümünün bir sonucu olarak kadınlara özgü bir meslek olarak görülen hemşirelik mesleğinde kadınların ağırlıkta olduğu bilirse de son yıllarda tüm dünyada ve Türkiye’de erkek hemşirelerin sayısı giderek artmaktadır. Türkiye’de özellikle erkek hemşire yetiştirilmesine yasal olanak sağlamayan 1954 tarihli Hemşirelik Kanununda 2007 yılında yapılan değişiklikle⁴⁷⁴ cinsiyet ayırımına son verilmesi, erkeklerin hemşirelik mesleğine yönelmelerinin ve meslekte sayıca artışının yolunu açmıştır.⁴⁷⁵ Öte yandan meslekteki cinsiyet oranlarında değişim yaratan bu gelişmenin hemşirelik mesleğiyle kadınlık arasında kurulan ilişkiyi kıracağı ve mesleki statüyü artıracığı da öngörülmüştür.

Nitekim hemşireliğin hem kadın hem erkeğe uygun bir meslek olduğu⁴⁷⁶, erkeklerin de kadınlar kadar bu mesleği iyi icra edebileceği⁴⁷⁷, erkek hemşire alımının ve hemşirelik mesleğine katılımlarına ilişkin düşüncelerin olumlu karşılandığı⁴⁷⁸, erkeklerin hemşirelik mesleğine dahil olması ile mesleğin kalitesinin artacağı, hemşirelik mesleğine yönelik olumsuz ön yargıların kalkabileceği⁴⁷⁹, erkek hemşireden

⁴⁷¹ Terzioğlu F - L Taşkın, “Kadının Toplumsal Cinsiyet Rolünün Liderlik Davranışlarına ve Hemşirelik Mesleğine Yansımaları”, Cumhuriyet Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu Dergisi, 12 (2), 2008, s.62-67

⁴⁷² N. Kaya –N. Turan – A. Öztürk, “Türkiye’de Erkek Hemşire İmgesi”, Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi, 8(1), 2011, s.18

⁴⁷³ S. Tarihçi Delice, Hemşirelik Mesleği ve Toplumsal Cinsiyet Rollerinin Mesleğe Etkilerinin Betimlenmesi, (Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Hemşirelik Anabilim Dalı, Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi), Ankara, 2006,s.23

⁴⁷⁴ 25/04/2007 tarihi itibari ile yeniden düzenlenerek kabul edilen 5634 sayılı “Hemşirelik Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun”

⁴⁷⁵ Orhan -Yücel, age, s. 57

⁴⁷⁶ Kaya –Turan – Öztürk, age, s.16-30

⁴⁷⁷ A. Ünsal - İ. Akalın- V. Yılmaz, “Farklı Meslek Çalışanlarının Erkek Hemşirelere İlişkin Görüşleri”, Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi, Cilt 7, Sayı 1, 2010, s. 420-431

⁴⁷⁸ G. Alayoğlu- B. Karakaş- F. Akbulak- H. Aktepel- D. Karadeniz- M.H. Karadeniz, “Hemşirelik Mesleğine Erkek Alınması Konusundaki Düşünceler ve Hemşirelik Uygulamalarının Cinsiyet ile İlişkisi”, 6. Ulusal Hemşirelik Öğrencileri Kongresi (Kongre Kitabı), İstanbul, 2008, 26-29 Haziran.

Z. Koç –C. Bal-Z. Sağlam, “Hastanede Yatarak Tedavi Görmekte Olan Hastaların, Erkeklerin Hemşirelik Mesleğine Katılımları İle İlgili Görüşlerinin Belirlenmesi”, Maltepe Üniversitesi Hemşirelik Bilim ve Sanatı Dergisi, Sempozyum Özel Sayısı 2010, ss:324-329

⁴⁷⁹ M. Yılmaz - G. Karadağ, “Erkek Öğrenci Hemşireler Hemşirelik Mesleğini Nasıl Algılıyorlar?”, 12. Ulusal Hemşirelik Kongresi (Kongre Kitabı), Sivas, 2009, 20-24 Ekim, 147.

de bakım alınabileceği ve erkek hemşirelerin de iyi bakım verebilecekleri⁴⁸⁰ bulgularına ulaşan çalışmalar bulunmaktadır.

Yapılan çalışmalar erkek hemşirelere yönelik olumlu sonuçlar ortaya koymasına ve cinsiyet kimliği ile mesleki kimliği birbirine karıştıran yasal düzenleme ortadan kaldırılmasına rağmen toplumsal bakış açısı ve algıda hemşirelik mesleği hala “kadını ve kadın işini” düşündüren yapısını muhafaza etmektedir. Hemşirelik mesleğinde kadın imajı devam etmekle birlikte, erkek hemşirelerin kadın hemşirelerle kıyaslanarak değerlendirildiği de görülmektedir. Nitekim hemşirelik mesleğinin erkek üyelerine toplumun bakış açısının incelendiği bir çalışmada, hemşireliğin hala bir kadın mesleği olarak görüldüğü sonucuna ulaşılmıştır⁴⁸¹. 320 hasta ile yapılan bir başka çalışmada ise hastaların %76.9’u hemşireliğin kadına özgü bir meslek olduğunu ve erkek hemşireden bakım alırken utanma, sıkılma ve iletişim kurmada güçlük yaşayabileceklerini⁴⁸² ifade etmişlerdir. Hemşirelik mesleğinin kadınlara yakıştığı, toplumun erkek hemşirelere tepki gösterebileceği⁴⁸³, hastaların erkek hemşirelerden bakım almayı isteme oranlarının düşük çıktığı⁴⁸⁴ çalışmalar da bulunmaktadır.

Sosyal yapı, toplumsal cinsiyet kalıpları ve cinsiyete dayalı iş bölümü bakım işini kadınla özdeşleştirip, erkeğin bakım verici rol için uygun olmadığı düşüncesiyle hemşirelik mesleği ile erkekler arasında görünmez engeller koymaktadır. Bu engeller, hemşire olmak isteyen erkeklerin aile, akraba ve arkadaş çevresi, hasta ve hasta yakınları ve hatta meslektaşları olan kadın hemşireler tarafından da yeniden üretilebilmektedir. Erkekler, hemşirelik gibi bir mesleği seçtiklerinde geleneksel cinsiyet rolleri ve kalıpları riske atıldığı için mesleğe kabul edilmek konusunda

⁴⁸⁰ A. Demiray- F. Kaçar, İ. Eşer, “Hastaların Erkek Hemşireler Hakkındaki Görüşlerinin İncelenmesi”, 12. Ulusal Hemşirelik Kongresi (Kongre Kitabı), Sivas, 2010, 20-24 Ekim, 159.

⁴⁸¹ S. Ünver- E. Diri- İ. Ercan, “Hemşirelik Mesleğinin Erkek Üyelerine Toplumun Bakış Açısı”, Türkiye Klinikleri J Med Ethics, 18(2), 2010, ss:96-120.

⁴⁸² A. Tezel- B.A. Akpınar, A. Yurttaş, A.Çelebioğlu, “Hastalar Erkek Hemşireleri Kabul Edecekler Mi?”, Türkiye Klinikleri J Med Ethics, 16, 2008, ss: 13-18.

⁴⁸³ Ü. Kocaer- T. Öztıp- N. Usta- D. Gökçek- N. Bahçecik- H. Öztürk- E. Paslı, “Hemşirelik Mesleğinde Erkek Üyelerin Yeri”, Atatürk Üniversitesi HYO Dergisi, C:7, 2004, ss:23-29.

S. Savaşer- S. Yıldız- N. Bahçecik- H. Pek, “Hemşirelerin Mesleğe Erkek Üyelerin Alınmasına Yönelik Düşünceleri”, III. Ulusal Hemşirelik Eğitimi Sempozyum Kitabı, İstanbul,1997,ss: 170- 177.

K.D. Taşcı, “Kadın Doğum Servislerinde Yatan Hastaların Erkek Hemşireler Hakkındaki Düşünceleri”, Atatürk Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu Dergisi, 10:2, 2007, ss:12-19

A. Sis Çelik- T. Pasinlioğlu - M. Çilek- A. Çelebi, “Kadın Doğum Servislerinde Yatan Hastaların Erkek Hemşireler Hakkındaki Düşüncelerinin Belirlenmesi”, Anadolu Hemşirelik ve Sağlık Bilimleri Dergisi, 2012; 15(4), ss: 254-261.

⁴⁸⁴ S. Oktay, “ Hastalar Kendilerine Bakım Verenlerin Hangi Cinsten Olmasını İster?”, Hemşirelik Bülteni, S: 3, 1989, ss: 18-22.

Taşcı, age, s:12-19

Sis Çelik - Pasinlioğlu- Çilek- Çelebi, age, ss:254-261

toplumsal bir dirençle karşılaşmaktadırlar.⁴⁸⁵ Literatürde bu durumun önemli bir sonucu olarak meslekten ayrılan erkek hemşire sayısında ciddi bir artış görüldüğü ifade edilmektedir. Erkek hemşirelerin meslekten ayrılma nedenleri arasında, iş tatminsizliği, tıp çevresinde saygı eksikliği gibi unsurların yanı sıra kadınların hakim ve baskın olduğu meslekte çalışmanın zorluğu da başı çekmektedir.⁴⁸⁶

Alan Araştırması

Araştırmanın Amacı, Önemi ve Yöntemi

Bir kadın mesleği olarak algılanan hemşirelik mesleğinde erkek hemşirelerin oranının sürekli olarak arttığı görülmektedir. Ülkemizde de 2007’de çıkan yeni yasa kapsamında erkek öğrenci alan sağlık okulları 2011 yılında ilk mezunlarını vermişlerdir. Yürürlüğe giren yasa ve ekonomik yapı gibi nedenler, erkeklerin hemşirelik mesleğine yönelik eğilimini gün geçtikçe arttırıcı bir etki yaratmaktadır.

Erkek hemşirelerin fiziksel olarak kadın hemşirelere göre daha güçlü olmaları, onların özellikle yoğun bakım veya acil gibi riskli ve iş yoğunluğunun fazla olduğu bölümlerde avantajlı duruma getirmektedir. Ancak toplum tarafından hemşirelik mesleğinin kadın mesleği olarak görülmesi, erkek hemşirelerin bazı sorunlar yaşamalarına neden olmaktadır.

Bu çalışmanın amacı erkek hemşirelerin, “erkek” olmaktan dolayı yaşadıkları toplumsal ve mesleki sorunları ortaya koymaktır. Çalışma kapsamında İstanbul’da farklı hastanelerde görev yapan 40 erkek hemşire ile yarı yapılandırılmış mülakat gerçekleştirilmiştir. Mülakatlar içerik analizine tabi tutulmuştur.

Araştırmanın Bulguları

Bu bölümde öncelikle katılımcıların genel özellikleri incelenecek daha sonra erkek olmaktan kaynaklı toplumsal ve mesleki sorunlar analiz edilecektir.

-Katılımcıların Genel Özellikleri

Tablo 1. Katılımcıların Genel Özellikleri

	Sayı	Yüzde
Medeni Durumu		
Evli	15	37,5
Bekâr	25	62,5
Eğitim Durumu		
Meslek Yüksekokulu	25	62,5
Lisans	15	37,5

⁴⁸⁵ A. Arslan- S. Ağaçdiken Alkan “Üniversite Öğrencilerinde Erkek Hemşire Algısı”, Samsun Sağlık Bilimleri Dergisi, 1 (1), 2016, s.3

⁴⁸⁶ N. Turan- A. Öztürk- H. Kaya –T. Atabek Aştı, “Toplumsal Cinsiyet ve Hemşirelik”, Maltepe Üniversitesi Hemşirelik Bilim ve Sanatı Dergisi, Cilt 4, Sayı 1,2011, s. 171

		Yaş
18-24	18	45,0
25-34	16	40,0
35-44	6	15,0
45 ve üstü	-	-

Mülakat yapılan katılımcıların genel özellikleri incelendiğinde; katılımcıların yarısından fazlasının bekar olduğu görülmüştür. Yaş dağılımına bakıldığında ise; büyük çoğunluğun 35 yaş altı yani genç olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca mülakata katılan erkek hemşirelerin %62,5'i meslek yüksekokulu mezunu iken, %37,5'i lisans mezunudur.

Tablo 2. Mesleğe Yönlendirmede Etkisi Olan Kişiler

	Sayı	Yüzde
Kendi isteğiyle	20	50,0
Aile	11	32,5
Öğretmen	5	12,5
Akraba	4	10,0

Yapılan araştırmada 'Sizi bu mesleğe yönlendiren birisi oldu mu?' sorusuna, araştırmaya katılanların %50'si kendi tercihinde cevap vermiştir.%32,5'i ailesinin isteğiyle, %10'u akrabalarının isteğiyle (genelde hemşire olan akrabalar), %12,5'i ise öğretmenlerinin yönlendirmesiyle hemşirelik mesleğini tercih ettiği tespit edilmiştir.

Tablo 3. Mesleği Tercih Etme Nedenleri

	Sayı	Yüzde
İstihdam olanaklarının fazla olması	16	40,0
Ücretlerin yüksek olması	9	22,5
İstediği bölüme puanının yetmemesi	8	20,0
Aile, akraba ve öğretmenlerin yönlendirmesi	5	12,5
Sağlık alanına olan ilgi	2	5,0

Katılımcıların hemşirelik mesleğini seçme nedenleri incelendiğinde; istedikleri bölüme puanlarının yetmemesi, istihdam olanaklarının fazla olması, ücretlerin yüksekliği, sağlık alanına olan ilgi ve aile, akraba ve öğretmenlerin yönlendirmesi olduğu görülmüştür. Ailesinin isteğiyle hemşirelik mesleğini seçenlerin genel olarak düşük gelir seviyesine ve çok kardeşe sahip kişiler olduğu belirlenmiştir.

-Toplumsal Bakış Açısı İle İlgili Bulgular

Tablo 4. Cinsiyetinden Dolayı Önyargı İle Karşılaşıp Karşılaşmadıkları

	Sayı	Yüzde
Evet	30	60,0
Hayır	10	40,0

Yapılan araştırmada ‘Cinsiyetinizden dolayı size önyargıyla yaklaşıldığını düşünüyor musunuz?’ sorusuna, araştırmaya katılanların %60’ının evet, %40’ının hayır şeklinde cevap verdiği görülmüştür. Hastaların ön yargıyla yaklaştıklarını düşünen bazı erkek hemşireler, eğer yataklı servisteyse ve hastayla birkaç gün geçirme şansı varsa o ön yargıyı kırdıklarını belirtmişlerdir.

Konu ile ilgili seçilmiş bazı ifadeler aşağıdaki gibidir;

“Özellikle kadın doğum, kadın hastalıkları gibi polikliniklerde hasta hanımlar ve hasta hanımlarının erkek yakınları, hemşire yok mu diye soruyorlar. Kadın bir sağlıkçı istediklerini anlamış oluyorum tabii. “ (M6).

“Yataklı hasta genç, orta yaş bayanların çok büyük bir kısmı erkek olmamdan dolayı rahatsızlık duyuyorlar. Koluna pansuman bile yapsam, bayan hemşire yok mu diye soruyorlar. Ben hemşireyim deyince, bayan gelsin bana talebinde bulunanlar oluyor.” (M11).

‘Eşim hemşireliğin kadın mesleği olduğunu düşünüyor ve çok fazla kadınla aynı ortamda çalıştığım için beni kıskanıyor’ (M4).

‘Dedem hemşireliği kadın mesleği olarak görüyor ve torununa yakıştıramıyor’ (M20).

Tablo 5. Önyargı Sorununun Kim ya da Kimler Tarafından Kaynaklandığı

	Sayı	Yüzde
Hastalar	23	57,5
Hasta yakınları	11	27,5
Çevre	6	15,0

Yapılan araştırmada ‘Eğer önyargı ile ilgili bir sorunla karşılaştıysanız bu sorunun kim ya da kimler tarafından kaynaklandığını düşünüyorsunuz?’ sorusuna katılımcıların verdiği cevapların, çoğunlukla hasta ve hasta yakınları yönünde olduğu tespit edilmiştir. Erkek hemşireler özellikle muhafazakâr kesimden bayan hastalar ve eşlerinden muzdariptirler. Ayrıca çevrelerindeki dost, akraba ve arkadaşlarının bazılarının bu konu olumsuz düşüncelerini belirtmişlerdir.

Konu ile ilgili seçilmiş bazı ifadeler aşağıdaki gibidir;

‘Sevgilim hemşireliğin kadın mesleği olduğunu düşünüyor ve çok fazla kadınla aynı ortamda çalıştığım için beni kıskanıyor’ (M4)

'Dedem hemşireliği kadın mesleği olarak görüyor ve torununa yakıştıramıyor',
Verilen bu cevaplardan anlaşılan, toplumda hala hemşireliğin kadın mesleği olarak görüldüğü ve böyle ayrımların insanın en yakınları tarafından da yapılabildiğidir

Yapılan mülakatlarda '**Bu mesleği seçtikten sonra ailenizin mesleğinizle ilgili görüşü nasıl oldu?**' sorusuna, katılımcıların büyük çoğunluğunun ailesinin bu durumdan memnun olduğu cevabı alınmıştır. Aileler, garanti meslek diye hemşirelik mesleğine yönlendirdiği çocuklarının, okul bittiği gibi iş bulduğunu gördükleri için aldıkları kararın doğru olduğunu düşünmektedirler. Çocuklarını hemşirelik mesleğine yönlendirenlerin düşük gelir grubunda ve kalabalık aile oldukları tespit edilmiştir. Çocuklarının hemşirelik yapmasından memnun olmayan aileler ise sebebini, çalışma şartlarının kötü olması olarak belirtmişlerdir.

Yapılan araştırmada hemşirelik değil de başka bir mesleği icra eden erkeklerin görüşlerine bakıldığında; hem olumlu hem de olumsuz yönde tepkilerin olduğu görülmüştür. Erkeklerin hemşirelik mesleğinin toplumdaki statüsünü yükselteceği görüşleri belirtmişlerdir. Ayrıca okul bittikten sonra ailenin sorumluluğunu yüklenecek olan erkekler için, hemen işe girmek ve iyi derecede ücretlerle çalışmaya başlamanın bir hayli cazip geldiği görülmüştür. Bunun dışında olumsuz yorum yapanlar arasında hemşirelik mesleğini kadın mesleği olarak düşünüp dalga geçen (elinin hamuruyla kadın işine karışma gibi) bir kesiminde olduğu da tespit edilmiştir.

Konu ile ilgili seçilmiş bazı ifadeler aşağıdaki gibidir;

"Artık insanımız bilinçli kültürlü ve çağımızın ihtiyaç ve gereksinimi doğrultusunda herkes her mesleği ve her işi yapabilir" (M29).

"İlk duyduklarında 'erkekten hemşire mi olur' hemşirelik bayan mesleği diye söyleyenler çok oldu. Âmâ iş garantisini duyuna herkes iyi meslek demeye başladı" (M1).

"Erkek hemşire olmaz, erkek sağlık memuru olur" (M38).

"Erkek hemşire olmaz, önce adı değişmeli. Yoksa erkekler bu işe rağbet göstermez. Hemşire, kız kardeş demektir. Erkeğe böyle seslenmek, komik oluyor" (M26).

"Hala yadırgıyorlar, hemşirenin bayan olması gerektiğini söylüyorlar" (M14).

-Mesleki Sorunlara İlişkin Bulgular

Yapılan araştırmada, '**Mesleğinizi stresli buluyor musunuz?**' sorusuna katılımcıların %95'i 'evet', geriye kalan %5'lik kısım ise 'hayır' şeklinde cevap vermiştir.

Gün boyu hoşgörü, güler yüz ve ilgi gösterilmesi gereken bir meslek olan hemşirelik, mesleğin gereği olarak nöbet tutmanın da zorunlu olduğu çalışma koşulları taşımaktadır. Sağlık hizmetleri 24 saat usulüyle çalışan nöbet gerektiren özel bir alandır ve bu durum mesleğin stres kaynaklarının başında gelmektedir. İnsan hayatına ilişkin

olumsuz tablolarla karşılaşma olasılığının en yüksek olduğu meslek olması da başlıca stres kaynağıdır. Bir de bunların üzerine erkek olduğu için kendine veya hastasına tedavi uygulanmasını istemeyenlerle karşılaşılması, mesleğin zorlayıcı ve stresli yönlerini de daha da artırmaktadır. Öte yandan radyasyona maruz kalma, enfeksiyon kapma, zehirlenme gibi olaylar da erkek hemşireler için stres kaynağıdır. Bu stres kaynağına ilave olarak bu tarz durumlara maruz kalma konusunda kendilerinin kadın hemşirelerden daha dayanıklı, korkusuz, endişesiz olmalarının beklenmesinin de “erkek” olmaya toplumun yüklediği anlamdan kaynaklandığını ifade etmektedirler. Ayrıca hemşireler bazen iş ortamında şiddete maruz kalabilmektedir. Bu durum hemşirelerdeki iş stresini daha da artırmaktadır.

Katılımcılara ‘İş hayatınızda diğer çalışma arkadaşlarınızın cinsiyetinizden dolayı size mobbing/ayrımcılık uyguladığını düşünüyor musunuz?’ sorusuna verilen cevaplara baktığımızda; katılımcıların %40’ı ‘evet düşünüyorum’ şeklinde cevap vermiştir. Mobbing uyguladığını düşünen erkek hemşireler, bu durumun erkek doktorlardan ve bölüm sorumlusu kadın hemşirelerden kaynaklandığını belirtmiştir. Katılımcıların %60’ı mobbing uygulanmadığını düşünmektedir.

Konu ile ilgili seçilmiş bazı ifadeler aşağıdaki gibidir;

“Görevin ilk yıllarında “hastalar ve hemşireler, erkeklere alışık değil, sorun çıkar” diyerek beni laboratuvarında çalıştırdılar. Bu bir mobbingdi çünkü bir hemşire gibi değil bir sağlık memuru gibi çalıştırıldım”

“Özellikle yaşça daha genç olan hanım arkadaşlar “bize elinizin hamuruyla erkek işine karışmayın derken, bizim işlerimiz de mi boy göstermeye başladınız” şeklinde küçük düşürmeye yönelik sözler, tavırlar sergilediler.”

“Erkek hemşireleri bir tehdit olarak görüp, yaptığım işi beğenmeme, hasta muayenimi beğenmeme, tedaviyi beğenmeme, biraz yanımızda dur sana deneyim kazandırırım, tecrübe edin şeklinde sözler söyleme, egemenlik kurmaya çalışma şeklinde tutumlarla karşılaşıyorum sık sık.”

Erkek hemşirelerin kadın hemşirelere nazaran daha fazla dinlenme şanslarının olduğunun düşünülmesi de bir ayrımcılık alanı oluşturmaktadır. Kadın hemşirelerin, evli, çocuk sahibi olma gibi sorumlulukları sebebiyle iş-aile çatışmasını daha yoğun yaşadıkları, daha az dinlenebildikleri, buna nazaran erkeklerin evlerine gittiklerinde dinlenme imkânlarının daha fazla olduğu, işe daha dinlenmiş ve konsantrasyonu yüksek olarak geldikleri düşünülmektedir. Bu durum bazı kadın hemşirelerin ve kadın yöneticilerin, hemcinslerine ayrımcılık yapmalarına, erkek hemşirelere gün içerisindeki iş paylaşımı konusunda, nöbetlerde yüklenmelerine neden olmaktadır. Oysa erkek hemşireler de, kadın hemşireler gibi iş-aile çatışmasından kaynaklı sorunlar yaşamaktadırlar. Özellikle uzun saatler ayakta geçen nöbetlerin ve gün boyu sabırlı, toleranslı, hoşgörülü davranmanın yorgunluğu ile özel yaşamlarında sıkıntılar

yaşadıklarını, ailelerine, arkadaşlarına gereken zaman ve ilgiyi gösteremediklerini ifade etmektedirler.

‘Günlük iş yaşamınızda hastalar sizi nasıl algılıyor?’ sorusuna katılımcıların büyük birçoğu, hastaların erkek hemşireleri başlangıçta doktor sandıklarını belirtmiştir. Erkek hemşireler, hastalar tarafından algılanma güçlüğü çektiklerine ve bu durumun işlerini zorlaştırdığına değinmişlerdir. Erkek oldukları için bayan hastaların çekingen davrandığını, erkek hastalarla daha iyi anlaştıklarını ifade etmişlerdir. İlk zamanlarda erkek oldukları için çok zorlandıklarını ancak şimdilerde erkek hemşirelerin sayısı gün geçtikçe arttığı için toplumdaki, hemşirelik kadın mesleği algısının azalmaya başladığını, toplumun erkeklerin de hemşirelik yapabileceğini güçte olsa kabul ettiği tespit edilmiştir.

Yapılan araştırmada **‘Daha önce hizmet vermek istediğiniz bir hasta veya hasta yakını, bayan bir hemşireden hizmet almak istediğini size belirtti mi?’** sorusuna katılımcıların %25’i ‘hayır belirtmedi’ şeklinde cevap vermiştir. Katılımcıların %75’i böyle bir durumla karşılaştığını ve bu durumu anlayışla karşılayarak hastasını kadın bir hemşireye yönlendirdiğini belirtmiştir. Katılımcılar, bu isteğin genellikle muhafazakâr hasta eşlerinden ve tesettürlü bayanlardan geldiğini açıkça vurgulamışlardır.

Erkek hemşirelerin mesleki kaynaklı dikkat çeken bir diğer sorunu da, hemşireliğin ağır bir iş olması, dayanıklılık ve güç gerektiren yönlerinin olmasıdır. Kadın hemşireler için, erkek hemşirelerin varlığını avantajlı kılan bu durum, erkek hemşireler açısından yorucu koşullara ve ağırlıklı olarak belirli alanlara görevlendirilmelerine sebep olabilmektedir. Nitekim erkek hemşirelerin ağırlıklı olarak, koroner anjiyografi laboratuvarlarında, yoğun bakım veya acil gibi riskli, iş yoğunluğunun fazla olduğu, ağır kurşun yeleklerin giyildiği, hastaları kaldırmak, çevirmek gibi ağır fiziksel hareketlerin yapıldığı bölümlerde görevlendirildikleri görülmektedir.

Tablo 6. Hemşirelik Mesleğinin Avantajları ve Dezavantajlarına İlişkin Görüşler

Avantajlar
İnsanlara yardım etmenin verdiği huzur ve mutluluk
İş imkânlarının çok olması
Garanti bir meslek olması
Ücretlerin bazı mesleklere göre yüksek olması
Sevap kazanma hissi
Toplumda saygın bir meslek olarak görülmesi
Sağlık alanında bilgili olma

Çevrede herhangi bir acil sağlık sorununda müdale edebilme
Bol bol dua almak
Dezavantajlar
Uzun çalışma saatleri
Olumsuz çalışma koşulları
Bedenen ve ruhen yıpranma (stres ve yorgunluk)
Psikolojik ve fiziksel şiddete maruz kalma
Meslek hastalıklarına yakalanma
Bulaşıcı hastalıklara yakalanma riski
Hemşire eksikliği yüzünden fazla çalışma
Nöbetlerin çokluğu ve uzunluğu
Toplumdaki önyargılar

Erkek hemşirelere yaptıkları mesleğin avantajlarını sorduğumuzda, katılımcıların büyük çoğunluğu insanlara yardım etmenin verdiği huzur ve mutluluk, iş imkânlarının çok olması ve garanti bir meslek olması cevaplarını vermiştir. Bunlara ek olarak; yüksek ücretler, sevap kazanma hissi, toplumda saygın bir meslek olarak görülmesi, sağlık alanında bilgili olmak, çevrede herhangi bir acil sağlık sorunu olduğunda müdahale edebilmek, bol bol dua almak hemşirelik mesleğinin avantajları olduğu tespit edilmiştir.

Erkek hemşirelere yaptıkları mesleğin dezavantajlarını sorduğumuzda, katılımcıların büyük çoğunun uzun süren çalışma saatlerinden ve genel olarak olumsuz çalışma koşullarından yakındığı tespit edilmiştir. Uzun süren çalışma saatleri ve olumsuz çalışma koşullarına ek olarak; bedenen ve ruhen yıpranma (stres, yorgunluk), psikolojik ve fiziksel şiddete maruz kalma, meslek hastalıklarına yakalanma, bulaşıcı hastalıklara yakalanma riski, düşük ücretler, hemşire eksikliği yüzünden kat kat fazla çalışma, bitmek bilmeyen nöbetler ve toplumdaki ön yargılar gibi birçok faktörün hemşirelik mesleğinin dezavantajları olduğu belirlenmiştir.

Sonuç ve Öneriler

Kadınların ağırlıkta olduğu sağlık hizmetlerinin sunumunda, kadın ve erkeklerin sağlık hizmetlerindeki rollerini etkileyen toplumsal cinsiyete dayalı bakış açısının ön planda olduğu görülmektedir. Bu durum halen kadın işi imajını taşıyan hemşirelik mesleğinde erkeklerin kabulü yönünde bir direnç oluştursa da erkek hemşire sayısının gün geçtikçe artmaktadır. Bu artışın sağlanması ve devam etmesi noktasında toplumun yasal düzenlemelerle erkeklerin de hemşire olabileceği gibi konularda bilgi sahibi olması, hemşirelik mesleğinin yapısı gereği erkekler tarafından da yapılabileceği hususunda bilinçlendirilmesi ve genel olarak toplumsal cinsiyete dayalı özelde ise mesleklerdeki cinsiyet ayrımcılığının ortadan kaldırılması önemlidir.

Erkek hemşirelerin, “erkek” olmaktan dolayı yaşadıkları toplumsal ve mesleki sorunları ortaya koymak amacıyla yapılan araştırma neticesinde; “Kadın işini yapan erkek” olarak algılanmaları, erkek hemşirelerin hem toplumsal yaşamda hem de çalışma ortamında karşılaştığı en önemli sorunların başında geldiği tespit edilmiştir. Mülakata katılan erkek hemşireler, aile, akraba ve arkadaşların bakış açısı, hastaların yaklaşımı ve meslektaşları olan kadın hemşirelerin tutum ve davranışları açısından da önemli sorunlar yaşadıklarını ifade etmişlerdir. Ancak her geçen gün erkek hemşire sayısının artışı, her bölümde erkek hemşirelerin görevlendirilmesi ile toplumun erkek hemşirelere alışacağı ve kendilerine yönelik “sağlık memuru” algısının yıkılacağını düşündüklerini belirtmişlerdir. Ayrıca hemşirelik mesleğinin stresli bir meslek olduğunu söyleyen katılımcılar, çalışma koşullarının düzenlenmesi gerektiğine de vurgu yapmışlardır.

Erkek hemşirelerin toplumsal ve mesleki sorunlarının giderilmesine yönelik;

-Kitle iletişim araçları ile toplumun; cinsiyetin hemşirelik bakımının kalitesini etkileyen bir etmen olmadığı konusunda bilgilendirilmesi (dizilerde, sinema filmlerinde, kamu spotlarında “erkek” hemşirelere yer verilmelidir),

-Sağlık hizmetlerine yönelik toplumun bilinçlendirilmesi ilişkin çalışmalarda cinsiyet farklılığı gözetenmeden hareket edilmesi,

-Erkek hemşireler için ayrı bir meslek ismi olamayacağı konusunda toplumun bilinçlendirilmesi,

-Türk Dil Kurumu tarafından “Hemşire” kelimesinin sözlükteki tanımının güncellenmesi,

-Genel olarak topluma ve özellikle lise son sınıfta okuyan erkek öğrencilere hemşirelik mesleğinin tanıtılmasına yönelik çalışmalar yapılması; bu suretle erkek hemşirelerin, hemşirelik öğrencileri ve lise öğrencilerinin beraber geçirecekleri zamanlar ve programların planlanması,

- Hemşirelik haftalarında ve özel günlerde ilgili dernekler ve mesleki kuruluşlar tarafından özellikle erkek hemşirelere yer veren mesleki tanıtımların düzenlenmesi,

-Erkek hemşire sayısının artırılması ve görünürlüklerinin sağlanması,

-Erkek hemşirelerin sadece güç gerektiren sağlık branşlarında değil, tüm sağlık branşlarında görevlendirilmesi,

-Kadın hemşirelerle, erkek hemşirelerin birbirlerini desteklemelerini sağlamak amacıyla, gerek eğitim-öğretim sürecinde gerekse çalışma yaşamına girdikten sonra profesyonel yetkinliklerinin ve ekip bilinci ruhunun geliştirilmesi,

-Toplumun gelenek ve görenekleri, sosyo-kültürel özellikler, dini inançlar, kadın doğum servisleri gibi servislerde hasta ve hasta yakınlarının duyarlılıklarını dikkate alarak hastaların hemşire cinsiyetini tercih hakkının bulunması yönünde yapılacak çalışmalar ve düzenlemeler önem arz etmektedir.

Ayrıca, iyi düzenlenmiş, stres faktörlerinin azaltıldığı çalışma koşulları, sağlık çalışanlarının daha iyi koşullarda çalışmasını ve dolayısıyla performanslarının artmasına, psikolojilerinin sağlıklı olmasını sağlayacaktır. Bu durum hemşireliğe ilişkin olumsuz imajın ortadan kaldırılmasına da önemli bir katkı sunacaktır.

KAYNAKÇA

ALAYOĞLU G.-B. Karakaş- F. Akbulak- H. Aktepli- D. Karadeniz – M.H. Karadeniz,

“Hemşirelik Mesleğine Erkek Alınması Konusundaki Düşünceler ve Hemşirelik Uygulamalarının Cinsiyet ile İlişkisi”, 6. *Ulusal Hemşirelik Öğrencileri Kongresi (Kongre Kitabı)*, İstanbul 2008, 26-29 Haziran.

ARSLAN, A.- S. Ağaçdiken Alkan, “Üniversite Öğrencilerinde Erkek Hemşire Algısı”, *Samsun Sağlık Bilimleri Dergisi*, 1 (1), 2016, <http://dergipark.gov.tr/download/article-file/226347> Erişim Tarihi: 08.Şubat.2018

BHASIN, K., *Toplumsal Cinsiyet “Bize Yüklenen Roller”*, Çev. K.Ay, Dayanışma Vakfı Yayınları, Kuşak Ofset Birinci Basım, İstanbul 2003

CONNELL, R.W., *Toplumsal Cinsiyet ve İktidar: Toplum, Kişi ve Cinsel Politika*, Ayrıntı Yayınları, İstanbul 1998

DELİCE T. S., *Hemşirelik Mesleği ve Toplumsal Cinsiyet Rollerinin Mesleğe Etkilerinin Betimlenmesi*, (Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Hemşirelik Anabilim Dalı, Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi), Ankara, 2006, <http://acikarsiv.an kara.edu.tr/fulltext/2021.pdf>. Erişim: 06 Şubat 2018

DEMİRAY A. – F. Kaçar – İ. Eşer, “Hastaların Erkek Hemşireler Hakkındaki Görüşlerinin İncelenmesi”, 12. *Ulusal Hemşirelik Kongresi (Kongre Kitabı)*, Sivas 2010, 20-24 Ekim

KAYA, N. – N. Turan – A. Öztürk, “Türkiye’de Erkek Hemşire İmgesi”, *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 8(1), 2011, ss: 16-30

KOCAER, Ü. – T. Öztop – N. Usta – D. Gökçek – N. Bahçecik – H. Öztürk – E. Paslı, “Hemşirelik Mesleğinde Erkek Üyelerin Yeri”, *Atatürk Üniversitesi HYO Dergisi*, C:7,2004, ss: 23-29.

KOÇ, Z. –C. Bal-Z. Sağlam, “Hastanede Yatarak Tedavi Görmekte Olan Hastaların, Erkeklerin Hemşirelik Mesleğine Katılımları İle İlgili Görüşlerinin Belirlenmesi”, *Maltepe Üniversitesi Hemşirelik Bilim ve Sanatı Dergisi*, Sempozyum Özel Sayısı 2010, ss:324-329

OAKLEY, A., *Sex, Gender and Society*, London 1972, Temple Smith

ORHAN B. - Ö.R. Yücel, “Türkiye’de Sağlık Hizmetleri Sunumuna Cinsiyet Açısından Bakış”, *Marmara Üniversitesi Kadın ve Toplumsal Cinsiyet Araştırmaları Dergisi I*, 2017, ss:53-59